

جمهوری اسلامی ایران

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

معاونت روابط کار

اداره کل بازرسی کار

آیین نامه بکارگیری مسوول ایمنی

در کارگاه ها

فروردین ماه ۱۳۹۴

آیین نامه بکارگیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

باسمه تعالی

هدف: این آیین نامه به منظور ارتقای سطح ایمنی در کارگاه های مشمول و نظام مند نمودن بکارگیری

افراد شایسته و واجد صلاحیت در زمینه ایمنی و پیشگیری از حوادث ناشی از کار و برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور تدوین گردیده است.

دامنه شمول: این آیین نامه به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین و برای تمامی کارگاه های مشمول این قانون لازم الاجرا می باشد.

ماده ۱: کارفرما مکلف است به منظور اجرای آیین نامه های ایمنی و حفاظت فنی مصوب شورای عالی

حفاظت فنی، با توجه به شرایط و مخاطرات کارگاه و بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱)، افرادی را که مطابق این آیین نامه تایید صلاحیت شده اند را به عنوان مسوول / مسوولان ایمنی بکارگیری نماید.

تبصره: تمامی افرادی که با یکی از عناوین: مسوول حفاظت فنی، افسر ایمنی، ناظر ایمنی، رابط ایمنی،

همیار ایمنی، کارشناس ایمنی در کارگاه ها فعالیت می نمایند، مشمول این آیین نامه بوده و لازم است

صلاحیت نامبردگان توسط اداره بازرسی کار بررسی و پس از اخذ تاییدیه، در کارگاه عهده دار وظایف محوله مندرج در این آیین نامه گردند.

ماده ۲: سیاست گذاری و تعیین اولویت جذب و نحوه حضور مسوول / مسوولان ایمنی در کارگاه های

مشمول، بر اساس وسعت کارگاه، تعداد کارگران شاغل، نوع فعالیت و مخاطرات موجود، به جز مواردی که

در آیین نامه ها و مقررات قانونی مربوطه الزام گردیده، بر اساس ضوابطی خواهد بود که توسط کارگروهی

آیین نامه بکارگیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

متشکل از نمایندگان کارگر و کارفرما در شورای عالی حفاظت فنی و اداره کل بازرسی کار تدوین و توسط مدیر کل بازرسی کار ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۳: احراز و صدور تاییدیه صلاحیت برای مسوول ایمنی، مطابق جدول پیوست شماره (۲) این آیین نامه، توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان (اداره بازرسی کار) انجام می شود.

تبصره ۱: تاییدیه صلاحیت مسوول ایمنی با امضای رییس بازرسی کار استان و برای مدت دو سال صادر خواهد شد.

تبصره ۲: تمدید مجدد صلاحیت مسوول ایمنی، با بررسی مستندات ارایه شده مرتبط با شرح وظایف، طی دوره های آموزشی و بازرسی از محل کارگاه توسط بازرسی کار محل انجام خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت اعتراض متقاضی به عدم تایید صلاحیت، نظر مدیر کل استان اعلام و در صورت اعتراض مجدد، موضوع توسط اداره کل بازرسی کار بررسی و اعلام نظر قطعی خواهد گردید.

تبصره ۴: بخشهای غیر حاکمیتی فرآیند تایید صلاحیت، بنابر تشخیص اداره کل بازرسی کار و مطابق مقررات جاری کشور، قابل واگذاری به بخش غیردولتی خواهد بود.

ماده ۴: مسوول / مسوولان ایمنی موظف به گذراندن دوره های آموزش عمومی و بازآموزی تخصصی

خواهند بود که توسط مرجع ذیصلاح موضوع آیین نامه آموزش ایمنی کارگران، کارفرمایان و کارآموزان و با هماهنگی اداره کل بازرسی کار تعیین و توسط مجریان آموزشی ذیصلاح برگزار می گردد،

آیین نامه بکار گیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

تبصره ۱: افرادی که گواهینامه قبولی در آزمون های ادواری دوره عمومی ایمنی که توسط مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار برگزار می گردد را ارایه نمایند، از شرط ارایه گواهینامه دوره عمومی معاف می باشند.

تبصره ۲: هزینه های مربوط به دوره های آموزشی و بازآموزی مورد نیاز مسوول /مسوولان ایمنی شاغل در کارگاه، توسط کارفرمای مربوطه پرداخت خواهد گردید.

ماده ۵: کارفرما مکلف است ظرف مدت یک سال نسبت به تطبیق شرایط مسوول /مسوولان ایمنی

کارگاه، که قبل از تصویب این آیین نامه مشغول بکار بوده اند، با مفاد آیین نامه اقدام نماید.

تبصره: افرادی که قبل از تصویب این آیین نامه، با عنوان مسوول ایمنی در کارگاه مشغول بکار بوده اند، با ارایه گواهی سابقه، از شرط احراز رشته تحصیلی معاف می باشند.

ماده ۶: کارفرما مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا گزارش عملکرد مسوول ایمنی بر اساس شرح وظایف پیوست شماره (۱) این آیین نامه، در پایان هر فصل به صورت مکتوب و یا از طریق سامانه الکترونیکی که به همین منظور طراحی خواهد شد، به واحد بازرسی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال نماید.

تبصره: سامانه گزارش عملکرد ظرف مدت یکسال از تاریخ تصویب این آیین نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طراحی و اجرا خواهد گردید.

آیین نامه بکارگیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

ماده ۷: در خصوص افرادی که بدوا در کارگاه شاغل می گردند، کارفرما مکلف است پس از اعلام تایید صلاحیت مسوول ایمنی، با نامبردگان قرارداد کار منعقد و یک نسخه از آن را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل ارسال و یا در سامانه ای که اعلام خواهد شد، ثبت نماید.

ماده ۸: کارفرما مکلف است در صورت قطع رابطه کاری با مسوول ایمنی، مراتب را به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل (بازرسی کار) اعلام و بلافاصله نسبت به جایگزینی فرد واجد شرایط اقدام نماید بطوری که تحت هیچ شرایطی کارگاه بدون مسوول ایمنی نباشد.

ماده ۹: مسوولیت اجرای شرح وظایف مسوول ایمنی که در این آیین نامه ذکر گردیده بعهدده کارفرما بوده و بکارگیری شخص یا اشخاص مذکور رافع مسوولیت های قانونی کارفرما در قبال وظایف محوله بر اساس قانون کار و سایر قوانین و مقررات دیگر نخواهد بود.

این آیین نامه مشتمل بر ۹ ماده و ۹ تبصره به استناد مواد ۸۵، ۸۶، ۹۱ و ۱۷۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۱/۳۱ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسید.

آیین نامه بکار گیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

پیوست شماره ۱- شرح وظایف مسوول ایمنی

۱. همکاری و تشریک مساعی با بازرسان کار.
۲. شناسایی و مستند نمودن آیین نامه ها و دستورالعملهای ایمنی مرتبط با فعالیت کارگاه و پیگیری در خصوص انطباق کارگاه با قوانین مقررات مذکور
۳. شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و تهیه برنامه های پاسخگویی و کنترل خطرات موجود در کارگاه.
۴. پیگیری برنامه های مربوط به اقدامات اصلاحی و بهبود شرایط ایمنی در کارگاه و نظارت بر اجرای آنها
۵. تدوین برنامه عملیاتی به منظور بازرسی مستمر از فرآیند انجام کار و شرایط کار کارگران کارگاه در خصوص ایمنی و مستند نمودن نتایج و اعلام به مدیریت و پیگیری تصمیمات مدیریتی.
۶. ثبت آمار حوادث ناشی از کار و گزارش آن به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل و همچنین تجزیه و تحلیل آنها به منظور جلوگیری از تکرار موارد مشابه.
۷. همکاری در زمینه نیازسنجی، آموزش و سنجش اثر بخشی آموزشهای ایمنی کارگران کارگاه و همچنین انجام اقداماتی در زمینه فرهنگ سازی و اطلاع رسانی موضوعات مرتبط با ایمنی.
۸. نیازسنجی، نظارت بر خرید، آموزش، تحویل و استفاده از وسایل حفاظت فردی و همچنین بازدید و معاینه وسایل مذکور بجهت جایگزینی تجهیزات معیوب در کارگاه.
۹. نظارت بر نظم و ترتیب و آرایش مواد اولیه و محصولات و استقرار ماشین آلات و ابزار کار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تشریک مساعی در تطابق صحیح کار و کارگر در محیط کار و همچنین نظارت بر مدیریت تغییر در کارگاه
۱۰. تهیه و تدوین دستورالعملهای ایمنی و حفاظت فنی برای تمامی دستگاهها و ابزارها و نظارت بر رعایت دستورالعملهای مذکور
۱۱. شناسایی اعمال نا ایمن بجهت ایراد تذکرات و تشویق و ایجاد انگیزه مناسب برای اعمال و رفتار ایمن در کارگران و پیشنهادات لازم در این خصوص به کارفرما

آیین نامه بکار گیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

۱۲. همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت بحران و واکنش در شرایط اضطراری و همچنین برگزاری مانورهای آمادگی در شرایط اضطراری

۱۳. اعلام نظر در امور ایمنی پیمانکاران بکار گرفته شده در کارگاه و ایجاد همکاری لازم و مناسب با پیمانکاران در جهت رعایت قوانین و مقررات ایمنی توسط نامبردگان و ارائه گزارش به کارفرما
۱۴. شرکت در جلسات آموزشی و بازآموزی، همایش ها و جلسات مرتبط با موضوع ایمنی و بهداشت در کارگاه

۱۵. پیگیری در جهت اخذ گواهینامه های ایمنی لازم برای وسایل و تجهیزات مطابق با آیین نامه های مرتبط نظیر ارت ، دیگ بخار و.

۱۶. تهیه MSDS مواد شیمیایی مطابق فرمت های استاندارد و در دسترس قراردادن آن برای افراد در معرض

۱۷. اخذ، مستند نمودن و بررسی گزارشات، شکایات و اعتراضات وارده در خصوص مسایل ایمنی و ارجاع موضوع به کمیته و افراد مسوول در کارگاه برای تصمیم گیری

۱۸. انجام سایر وظایف محوله در حوزه ایمنی

آیین نامه بکار گیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

پیوست شماره ۲- شرایط صدور تاییدیه برای فعالیت مسوول ایمنی

الف.ارایه مدارک زیر:

۱. معرفی نامه از کارگاه متقاضی

۲. تکمیل فرم ثبت نام به همراه : یک قطعه عکس ۴*۳، تصویر برابر اصل گواهی پایان تحصیلات مطابق رشته های جدول ذیل

۳. گواهی قبولی در دوره های آموزشی ذیل:

- ✓ دوره عمومی ایمنی یا گواهی قبولی در آزمون ادواری
- ✓ دوره شناسایی خطر و ارزیابی ریسک (Risk assessment)
- ✓ شرکت در جلسه توجیهی شرح وظایف
- ✓ دوره تخصصی ایمنی (برای تایید صلاحیت مجدد)

ردیف	مقطع تحصیلی	آموزشهای لازم		تجربه کاری مرتبط بر اساس لیست بیمه	نحوه حضور بر حسب تعداد کارگران کارگاه(نفر)						
		دوره عمومی (اولیه)	تخصصی (بازآموزی)		کمتر از ۲۵	۲۵ - ۴۹	۵۰ - ۹۹	۱۰۰ - ۲۴۹	۲۵۰ - ۵۰۰	بیش از ۵۰۰	
۱	دیپلم ترجیحا فنی	*	*	۲ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-	-
۲	کاردان فنی	*	*	۱ سال	تمام وقت	-	-	-	-	-	-
۳	کاردان ایمنی و رشته های زیر مجموعه	-	*	-	تمام وقت / وقت پاره	تمام وقت	-	-	-	-	-
۴	کارشناس فنی - مهندسی و علوم	*	*	۱ سال	تمام وقت / وقت پاره	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	-	-	-

آیین نامه بکارگیری مسوول ایمنی در کارگاه ها

					وقت					پایه (فیزیک، شیمی)	
	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت	تمام وقت / پاره وقت	تمام وقت / پاره وقت	تمام وقت / پاره وقت	-	*	-	کارشناس ایمنی و بالاتر و رشته زیر مجموعه	۵

ب. تصویر قرارداد کار با کارفرما مطابق جدول ذیل: